

Biotheek Netknipsels #115 – 17 juni 2005

Het bloed van onze Vlaamse baby's ziet zwart van de zware metalen, zo blijkt. Een gevolg van onze welvaart, en vooral het feit dat algemeen onvoldoende wordt geïnvesteerd in duurzame ontwikkeling. Omgeving en voeding zijn ontzettend belangrijk. Niet alleen voor lichamelijke, maar ook voor mentale welvaartsziekten. Voor ons is het duidelijk: we moeten blijven communiceren over het belang van duurzame productie, verwerking, verkoop... zoals bio.

Hartelijke groet,

Dominique Joos
Redacteur de Biotheek

In dit nummer:

NATIONAAL

Ontmoetingsavonden voor kleinhandelaars en thuisverkopers
Winnaars bioweekend bekend
Gezondheid als troef
Vlaamse lucht vervuult babybloed
'Vervuild babybloed is hoge prijs voor onze welvaart'
Bioboer biedt verse melk aan in automaat
Boeren in barre tijden
Vergif komt er niet meer in
De pijn van het bioboeren
Boerenbond én BioForum vinden het prettig werken met mij
Vierde eco-markt in de Abdij van 't Park op 11 september
De nieuwe Probila-Unitrab website is online!
Vlaamse groepsstand op Biofach
"Verkeerde voeding leidt tot depressie en ADHD"
Hoe geitenwollensokkenmerken volwassen werden
Belg vindt GGO-voedsel gevaarlijk

INTERNATIONAAL

EU gebruikt meer natuur dan het heeft
EU - Dierwelzijn laat zich betalen
EU-ministers leggen voedingsclaims wel aan banden
EU – Bio-ethic's market
NL - Biologisch bedrijfsleven gaat zelf onderzoek aansturen
NL - Recordaantal bioboeren voor Open Dagen
NL - 'oude' groenTen
NL - Aantal aangeslotenen bij Skal neemt af
NL - Gentech bedreigt duurzame landbouw
NL - Perspectief voor inzet endofyten in biologische bestrijding
NL - Afdekken biologische aardappel geeft minder phytophthora

Zwitserland - ASI: Financier van de natuurbranche
VS - Koffie: eerlijke en biologische geuren en smaken

NATIONAAL

Ontmoetingsavonden voor kleinhandelaars en thuisverkopers

Vanaf 21 juni organiseert BioForum vijf provinciale ontmoetingsavonden voor handelaars en landbouwers met thuisverkoop. Daarop wordt de nieuwe Europese wetgeving toegelicht, die vanaf 1 juli in voege treedt.

De nieuwe richtlijn 392/2004 wil de controle van de hele keten sluitend maken, om zowel de onbedoelde vermenging als doelbewuste fraude van biologische en niet-biologische producten te vermijden. Om dat te realiseren adviseerde BioForum Vlaanderen de overheid om ook winkeliers te controleren, behalve diegenen die alleen voorverpakte producten verkopen. Daarmee sluit het Vlaamse standpunt aan bij dat van onder meer Noorwegen, Duitsland en Italië. Nederland is minder streng. De Vlaamse overheid heeft het standpunt van de koepelorganisatie aanvaard. Met Wallonië wordt nog onderhandeld om tot een eenvormig Belgisch besluit te komen.

Nieuw kleinhandelproject

Op de provinciale ontmoetingsavonden zal ook het nieuwe kleinhandelproject van BioForum worden toegelicht. Bedoeling is om de verwachtingen en wensen van de kleinhandelaars in kaart te brengen en beter op bestaande vragen en behoeften in te spelen.

Meer informatie over deze ontmoetingsavonden:

Angelique.corne@bioforum.be, telefoon 03-286 92 77

bron: www.biotheek.be, 15/06/2005

Winnaars bioweekend bekend

Zopas heeft BioForum Vlaanderen de drie winnaars van het bioweekend bekendgemaakt. Dominik Vlayen, Katrien Vandepitte en Monique Segers zijn de gelukkigen die binnenkort kunnen genieten van een weekendje op bioboerderijen de Speyndonckhoeve, 't Donderswal en Klokhofstede.

Een onschuldige hand schonk Dominik Vlayen, Katrien Vandepitte en Monique Segers een schitterend verblijf op een van de drie deelnemende bioboerderijen. De drie winnaars stemden net zoals ruim 1200 andere mensen op een van de zeven genomineerden voor de Bio-Award die tijdens de bioweek werd uitgereikt.

Wie niet gewonnen heeft hoeft niet te treuren, maar kan op eigen initiatief een weekend of weekje doorbrengen op een bioboerderij. Ga even kijken op www.bioweek.be bij de bioboerderijen en begin alvast te dromen...

bron: www.biotheek.be, 17/06/2005

Gezondheid als troef

Is gezondheid een van de troeven van de biologische landbouw? Dat was de centrale vraag tijdens het symposium dat BioForum Vlaanderen organiseerde tijdens de bioweek. Onderzoekers zijn alvast voorzichtig positief. Voor ondernemers blijft het daarnaast belangrijk om de verschillende troeven van bio uit te spelen.

Biologische landbouw heeft vele troeven die perfect overeenkomen met de vier grote beleidslijnen van het Vlaamse landbouwbeleid: kwaliteit, innovatie, samenwerking en verjonging. Met die woorden benadrukte Vlaams minister-president Yves Leterme het belang van biolandbouw. Zo zette hij de toon in het Vlaams Parlement, waar elke aanwezige bevestigde

dat bio de steun van overheid en maatschappij verdient én nodig heeft.

gezonde beestjes

Charlotte Lauridsen van het Deense Instituut voor Landbouwwetenschappen onderzocht de relatie tussen biologische voeding en gezondheid bij ratten. De eerste resultaten van haar onderzoek tonen positieve tendensen. Ratten op een biodieet slapen alvast beter, ze zijn minder vet en hebben een betere immuniteit.

Geert-Jan van der Burght van het Nederlandse Louis Bolk Instituut is een van de ontwikkelaars van het concept innerlijke kwaliteit en zag een toekomst voor een biolabel 'lekker en gezond'. Van der Burght benadrukte vooral dat meer onderzoek nodig is om te bewijzen dat bio gezonder is.

milieu en voeding

Ook uit niet-biohoek werden de mogelijke gezondheidstroeven van bio onderschreven. De Gentse toxicoloog Nicolas Larebeke, die de relatie tussen milieu, gezondheid en voeding in het algemeen bestudeert, wees erop dat langdurige blootstelling aan - zelfs lage dosissen - vervuiling zeer schadelijk is. Milieufactoren spelen daarbij een cruciale rol, maar ook het belang van voeding is wezenlijk. Dat de biosector het moeilijk heeft in ons land, betreurde Van Larebeke daarom.

deelkwaliteiten

Behalve gevolgen voor gezondheid, heeft biolandbouw een positieve invloed op het milieu, dierenwelzijn, eerlijke handel, ... stuk voor stuk criteria die ondernemers kunnen gebruiken om de consument te overtuigen. Die moet je ook telkens gebruiken zei Volkert Engelsman van fruit- en groentebedrijf Eosta. Het labelsysteem Nature&More dat Eosta uitdacht is op dat vlak uniek. Met een code op een stuk fruit of groente kun je als consument op het internet te weten komen hoe sociaal, ecologisch,... verantwoord je stuk fruit of groente is.

Engelsman ging nadien tijdens een panelgesprek in discussie met Ben Verhaever van BioShop, Tony De Bock van Bioplanet en Fedis, Ivo Mechels van Testaankoop en Relinde Baeten van Velt. De panelleden waren het erover eens dat iedereen recht heeft op gezonde voeding en bio zou moeten kunnen kopen. De meningen verschilden in hoeverre bio betaalbaar is of moet zijn en toch eerlijk. Engelsman suggereerde Ivo Mechels van Testaankoop om een soort van biobarometer te ontwikkelen en daarover te berichten in plaats van bio steeds op de prijs alleen af te rekenen. Een prijs die geen rekening houdt met maatschappelijke meerwaarden die bio-ondernemers verzorgen en waarvoor alleen de bioconsumenten momenteel voor betalen.

Volgens Engelsman heeft bio bovendien een potentieel publiek van 25 procent van de markt. Dat zijn de trendsetters van de maatschappij. Bereik je hen, dan krijg je de hele maatschappij mee. En gaat de hele maatschappij mee, dan wordt bio de norm. Misschien betalen we dan met zijn allen een eerlijke én reële prijs.

bron: www.biotheek.be, 13/06/2005

Vlaamse lucht vervuult babybloed

Vlaamse pasgeborenen hebben cadmiumwaarden in het bloed die alarmerend hoger liggen dan in de buurlanden.

Dat blijkt uit metingen van het Steunpunt Milieu en Gezondheid. Andere vervuilende stoffen die in het babybloed werden aangetroffen, zijn chloorverbindingen, zoals pcb's of dioxines, en lood. "Zelfs landelijke gebieden blijken zwaar vervuild", zegt professor Nik van Larebeke.

Elke Vlaamse baby krijgt via zijn moeder serieuze concentraties vervuilende stoffen mee, zo blijkt uit metingen van het Steunpunt Milieu en Gezondheid, waaraan vijf Vlaamse

universiteiten en tientallen kraamklinieken hebben meegewerkt.

Ruim 2 procent van de pasgeborenen heeft een loodconcentratie in het lichaam die boven de richtwaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) ligt.

Een op de tien moeders draagt concentraties van dioxines, cadmium of lood in het lichaam die in de buurt of boven de WGO-richtwaarden liggen. “De situatie is in werkelijkheid nog verontrustender”, zegt professor Nik van Larebeke (Universiteit Gent). “De WGO-richtwaarden, ontstaan uit compromissen, liggen immers veel te hoog en zijn dus niet realistisch.

Ik gebruik ze daarom nooit.”

Voor dit eerste luik van dit Humane Biomonitoringprogramma (later volgen adolescenten en volwassenen) werd vanaf 2002 het navelstrengbloed van 1.196 baby's onderzocht op aanwezigheid van dioxineachtige stoffen, pcb's, cadmium, lood, dde (een omzettingsproduct van ddt) en hexachloorbenzeen (hbc). Het onderzoek werd uitgevoerd in acht gebieden: Antwerpen-agglomeratie, Antwerpen- haven, de Limburgse fruitstreek, Olen / Albertkanaal, Gent-agglomeratie, Gent-kanaalzone, de omgeving van verbrandingsovens en enkele landelijke gebieden. De metingen zijn een indicator voor de blootstelling van de moeder aan milieuvervuiling en de milieubelasting die de baby bij zijn geboorte meekreeg.

Vlaanderen blijkt een babybad vol moeilijk afbreekbare stoffen.

Overal blijken er vervuilende stoffen in het bloed van baby's te zitten.

De concentratie aan cadmium is gemiddeld een pak hoger dan in de buurlanden. Ook worden relatief hoge waarden van chloorverbindingen, zoals pcb's en dioxines, in het navelstrengbloed aangetroffen, vergelijkbaar met die in onze buurlanden. Het zware metaal lood komt in mindere mate voor. “Toch moeten we de vergelijking met andere landen relativiseren”, zegt Van Larebeke. “De Europese vergelijkingscijfers zijn jaren ouder dan de onze.”

Welke onzalige erfenis de moeders aan hun baby's doorgeven, hangt af van de plaats waar ze voor de geboorte woonden, stellen de onderzoekers. De concentratie van vervuilende stoffen verschilt erg van streek tot streek. Onheilspellendste plaats is de regio Menen, meer specifiek rond de verbrandingsoven.

“De concentraties vervuilde stoffen zijn er schrikbarend hoog”, zegt Van Larebeke.

“Heel verrassend is dat de concentratie van vervuilende stoffen niet hoger is in industriegebieden. Toch zijn er verschillen van streek tot streek. Zo werden in landelijk Vlaanderen, de Antwerpse agglomeratie en het havengebied, Menen en de Albertkanaal-zone hogere waarden van chloorverbindingen gemeten. In Gent en de streek van Olen lagen de cadmiumgehalten duidelijk hoger. Astma bij jonge vrouwen blijkt beduidend meer voor te komen in de Antwerpse en Gentse agglomeraties. In landelijke gebieden hebben de bewoners duidelijk minder last van astma en allergieën voor dieren.”

De vervuilende stoffen kunnen het grote aantal onvruchtbare moeders en het oprukkende heir beschavingsziekten verklaren. Van baby's met verhoogde concentraties aan pcb's, dioxines en chloorverbindingen had de moeder veel vaker een vruchtbaarheidsbehandeling moeten ondergaan. De aanwezigheid van lood leidde dan weer tot meer gevallen van astma en hooikoorts. Het gezondheidseffect van cadmium moet nog onderzocht worden. Vlaams milieuminister Peeters wil eerst de gevonden waarden laten evalueren en daarna de oorzaken opsporen.

“Daarna volgen gerichte acties, zoals het zoeken naar minder schadelijke chemicaliën”, belooft

de minister.

De talloze moeilijk afbreekbare stoffen kunnen verklaring zijn voor grote aantal onvruchtbare moeders en oprukkende beschavingsziekten

bron: De Morgen, 17/06/2005

‘Vervuild babybloed is hoge prijs voor onze welvaart’

Vlaamse pasgeborenen hebben cadmiumwaarden in het bloed die hoger liggen dan in de buurlanden. Dat blijkt uit metingen die het Steunpunt Milieu en Gezondheid heeft uitgevoerd bij navelstrengbloed van ongeveer 1.200 pasgeboren baby's.

Cadmium is een zwaar metaal.

Verder werden relatief hoge waarden van chloorverbindingen, zoals pcb's of dioxines, in het navelstrengbloed gevonden. Er bleek ook een duidelijk verband te zijn tussen de aanwezigheid van de chloorverbindingen en vruchtbaarheidsproblemen.

Ook verschilt de concentratie van vervuilende stoffen erg van streek tot streek. Professor Nik Van Larebeke (Universiteit Gent) trekt aan de alarmbel Hoe kunnen er zulke hoge concentraties dde, een afbraakproduct van ddt, gevonden worden? Ddt is al een tijd verboden.

“Dat ddt nog leeft bleek ook al in 1999 uit onderzoek van de Antwerpse professor Schepens. De reden: we importeren massaal voedselgewassen voor vee uit derdewe reldlanden. Daar wordt nog wel ddt gebruikt. Bovendien wordt ddt nog steeds illegaal gebruikt. Wij zijn het tegengekomen op één boerderij, maar het wordt zeker nog op andere plaatsen bewaard.

Op dat vlak is er een handhavingsprobleem.”

Wat weet u over de oorzaken van de vervuiling?

“De hoge concentratie aan cadmium heeft waarschijnlijk te maken met de aanwezigheid van non-ferrobedrijven.

Vlaanderen betaalt een zware prijs voor zijn welvaart.

De historische vervuiling is groot.”

U noemt de WGO-cijfers, die de maximaal toegelaten vervuiling aangeven, onrealistisch hoog?

“Niet alleen dat. Bovendien zijn ze geënt op kinderen, terwijl wij hier pasgeborenen hebben onderzocht.

Zij zijn nog gevoeliger voor vervuilende stoffen. De WGO-waarden moeten verlaagd worden.

“Ons milieu wordt overspoeld met duizenden polluenten. We hebben er slechts enkele onderzocht.

Het is heel moeilijk om de schadelijke effecten van al die polluenten te berekenen. Heel veel factoren spelen een rol en hoe bepaal je hun verdeling? Op vlak van interpretatie van onze gegevens verrichten we dan ook pionierswerk.”

Wat zijn de gezondheidsgevolgen voor de baby's?

“Er zijn geen aanwijsbare, dramatische effecten op korte termijn.

Wel op latere volwassen leeftijd.

Pcb's, dioxineachtigen en hcb nopen vaak tot een vruchtbaarheidsbehandeling.

Lood leidt tot hooikoorts en astma. Waarschijnlijk is er een ook direct verband met een reeks beschavingsziekten. We leven langer, maar onze oude dag hebben we meer dan ooit kans op ziekte. In elk geval is er veel meer onderzoek nodig.”

En de oplossingen?

“Pasklare oplossingen zijn er zeker en vast niet. De vervuiling is alomtegenwoordig.

We hebben een brede nieuwe visie op hygiëne nodig, wat ik fysisch-chemische hygiëne noem. Een begin is alvast het systematisch vervangen van gevaarlijke stoffen en procédés door minder gevaarlijke varianten.”

Waarom is er landelijk meer vervuiling dan stedelijk?

“We gebruiken allemaal dezelfde producten, kopen in dezelfde winkels, rijden in dezelfde auto's. Op het platteland komen daar nog eens vervuilende factoren bij die je niet in een stad vindt. Veel mensen verbranden bijvoorbeeld plastic, of ze verplaatsen zich altijd met een auto. Ik denk daarnaast aan de rol van pesticiden en de industrie.

Ook de slakken die voor wegenwerken worden gebruikt, vervuilen enorm. Ze bevatten cadmium, koper, lood en zink.”

Beseft minister Peeters de ernst van de situatie?

“Hij heeft de resultaten op de persconferentie wat proberen af te zwakken. Maar we hebben de indruk dat het hem menens is. Het is nu wachten op de resultaten van het onderzoek bij adolescenten en volwassenen. Pas dan zullen concrete maatregelen genomen kunnen worden. Door overheid, bedrijf en burger.”

Professor Van Larebeke: 'Verband met beschavingsziekten'

bron: De Morgen, 17/06/2005

Bioboer biedt verse melk aan in automaat

Wie goedkope en verse biomelk wil, kan terecht bij de melkautomaat in Groesaard in Poederlee, deelgemeente van Lille. Bioboer Joris Willems stelde daar gisteren aan de talrijke voorbijgangers zijn installatie voor en liet hen proeven. Een veelgehoorde opmerking was dat de smaak van biomelk die van de gewone overtreft. «Een vriend heeft het toestel gezien op een beurs», zegt Joris Willems. «De automaat die ik heb staan, is gemaakt door een Zwitserse boer die de landbouw vaarwel heeft gezegd en zich enkel nog met de automaten bezighoudt. Er zijn al enkele automaten in gebruik in België, maar deze is de eerste in de Kempen. In biomelk zit meer omega 3 en dat is gezonder. Dat komt door de voeding van de dieren, die bestaat uit klaver en lijnzaad. Mijn bedoeling is vooral de consument weer dichterbij de boerderij te brengen. In de winkel kost een liter biomelk meer dan 1 euro, bij mij betaal je voor dezelfde hoeveelheid 70 eurocent.»

bron: Het Laatste Nieuws, 13/06/2005

Boeren in barre tijden

Deze week stonden de bioproducten in de kijker, maar de berichten klonken somber. De verkoop en de consumptie dalen, Vlaanderen bengelt achteraan het Europese peloton. Ook de boeren klagen over moeizame afzet. Is het sop de kool nog waard? We laten twee bioboeren aan het woord: een die overtuigd voortdoet en een die er (deels) mee gekapt is.

Vergif komt er niet meer in

Jan en Magda runnen biologisch melkveebedrijf

ASPELARE - Hij begon niet als idealist maar is het ondertussen wel geworden. „Er komt hier geen vergif meer binnen”, zegt Jan Haegeman, een overtuigende biologische melkveeboer uit Aspelare. Er zouden meer bioboeren moeten komen, vindt hij. „Maar ze geloven er niet in, vrienden die ook boeren, lachen er zelfs mee.”

DE Vlaming lust geen bioproducten meer, luiden de krantenkoppen. De bioboeren klagen. We zochten er een op die het biologisch doet en volhoudt. Jan Haegeman (44) en zijn vrouw Magda Tiels (41) runnen in Aspelare (Ninove) de Waalhoeve. Zij hebben honderd koeien en 58 hectaren weiden en akkers. Ze telen maïs, graan en suikerbieten. Het meeste daarvan dient als veevoeder voor de eigen stapel.

Jan werd geen bioboer uit idealisme maar uit praktische overwegingen. „Toen ik het bedrijf van mijn vader had overgenomen in 1985 zat ik met quotabeperkingen. Op biologische teelt overschakelen was een uitweg om te kunnen groeien. Iedere boer wil zoveel mogelijk verdienen en voor biomelk kon ik meer krijgen per liter, vandaag twee frank (5 eurocent) . Maar ik kende de biomethode niet. Het zat nog in de sfeer van geitenwollen sokken.”

In 1998 maakte hij de ommezwaai, geïnspireerd door een collega die de stap gedaan had. Hij kon meteen zijn melk kwijt aan een verdeler in Vielsalm, samen met 22 andere pioniers.

Haegeman leerde het biovak met vallen en opstaan. De eerste drie jaar verliepen moeizaam. Mislukte teelten, verkeerde rantsoenen, slechte melkopbrengst, enkele koeien die stierven. „Ik ben gered dankzij een consulent. Die raadde ons aan de koeien meer mineralen te geven via onkruid als heermoes, weegbree of paardenbloem.”

Nu heeft Haegeman een evenwicht gevonden. Zijn basisprincipe is de afwisseling van teelten. Maïs komt na gras en klaver en daarna is het de beurt aan graan. Hij heeft zo zijn methodes om geen verdelgers te moeten bovenhalen. „Ik zaai mijn graan eind november, een maand na de anderen. Dan kiemt er geen onkruid meer. Nadien zaai ik er gras en klaver tussen zodat onkruid opnieuw geen kans krijgt. Zo krijg ik het jaar na jaar beter in de vingers.”

De opbrengst is prima. 200 kilo per hectare. „Dat is een vijfde minder dan de gangbare methode, maar ik hoef niet te sproeien. Dat kost geld, hoor. Bovendien heb ik de opbrengst van het gras, twee keer per jaar.”

Aanvankelijk reageerde zijn omgeving argwanend. Boeren hielden Jan in de gaten. „Telkens als ik met de sproeimachine rondreed - om onschuldige middelen uit te strooien - zegden ze: hij spuit in het geniep. Dat is nu gekeerd. Ik heb zelfs een stuk grond op de kop kunnen tikken precies omdat ik biologisch teelde.”

Op het erf staan veel planten die de klassieke boer zou bestrijden. Netels: die bevatten selenium en gaan mee in het veevoeder. Smeerwortel: dat wordt gebruikt om etterende ontstekingen te genezen. Distels: verdwijnen vanzelf door de grote teeltafwisseling en het schoffelen. Neen, chemische onkruidverdelgers vind je niet op de Waalhoeve. „Geen vergif meer. Vroeger spoot ik met een tractor zonder cabine. Als ik dan mijn regenjas afdeed, stonk die verschrikkelijk. Dat wil ik nooit meer. Rattenvergif komt evenmin nog binnen. We hebben een kerkuil in de stal. Die eet de knaagdieren op.”

Zijn vrouw Magda Tiels - eigenlijk een stadsmens - kreeg ook de smaak te pakken van de kruidenleer. Ze probeert kwaaltjes van dieren (en gezinsleden) te genezen met kruiden en homeopathie. „Onze beesten hadden last van moeilijk kalven en baarmoederontstekingen. De veearts wilde zetpillen geven, maar ik heb ze homeopathische druppeltjes gegeven. Met succes. De veearts lachte mij vroeger uit en komt vandaag raad vragen.”

Jan denkt niet aan ophouden en zou iedere landbouwer aanraden het over de biologische boeg te gooien. „Maar ze geloven er niet in“, betreurt hij „ze denken dat het een hype is die zal overwaaien. Ze hebben er een verkeerd beeld van, dat het allemaal hard labeur is, zoals de landbouw vroeger.“ „Wij hebben vrienden die ook boeren en zelfs die lachen er wat mee“, zegt Magda.

Jan en Magda hebben twee kinderen. Ze volgen allebei landbouwschool in Oudenaarde en zullen de stiel dus voortzetten. Dochter Nele (15) is helemaal gewonnen voor bio, maar zoon Tim (17) blijft sceptisch. „Als hij ziek is en ik kom met mijn kruiden af zegt hij, ach moeder zijt ge daar weer.“

bron: De Standaard, 11/06/2005

De pijn van het bioboeren

Slechts weinig traditionele boeren willen overschakelen

DENDERHOUTEM - In 1999 besloot Ludwig Blomme (47) zijn landbouwbedrijf volledig biologisch te maken. De dioxinecrisis was net voorbij en de interesse voor biologisch voedsel was erg groot. Zes jaar later is de biohype over en heeft Blomme een deel van zijn bedrijf opnieuw op conventionele leest geschoeid. Blomme is niet de enige bioboer die er de brui aan geeft. Waarom raken bioboeren moeilijk gelanceerd?

Boer Blomme runt in het Oost-Vlaamse Denderhoutem een gemengd bedrijf van 100 hectare. Hij teelt tarwe, maïs en aardappelen, heeft tachtig melkkoeien en 245 runderen. Tot 1999 deed hij dat op de traditionele manier. „Maar in die periode werd de interesse voor bioproducten plots erg groot. Bovendien kreeg ik de garantie dat ik mijn melk aan 3,6 frank per liter meer kon verkopen als ik zou overschakelen naar biolandbouw.“

Blomme besliste de stap te doen. Hij stopte met sproeistoffen en chemische bemesting en investeerde in machines voor onkruidverwijdering. Een investering van ongeveer 12.500 euro. Maar de bioliefde was niet van lange duur: sinds 1 juni is de melk- en rundveetak van zijn bedrijf opnieuw conventioneel. Alleen de akkerbouw blijft voorlopig biologisch.

„Waarom ik opnieuw overgeschakeld ben? Omdat de hogere melkprijs die mij aanvankelijk gegarandeerd was, fors is teruggelopen. In plaats van 3,6 frank extra krijg ik nog 2 frank. Op die manier is het voor mij niet meer rendabel. Biologische melkkoeien produceren immers minder melk en er is meer werk aan.“

Waarom is die meerprijs teruggelopen? In de winkel kost biomelk toch meer dan gewone melk? „Dat klopt, maar ik denk dat de tussenschakels tussen producent en consument - de melkerijen en de distributeurs - meer mogen nemen van de winst. Bovendien zijn de vervoerskosten van biomelk hoog. Een wagen die biomelk ophaalt, moet zowat het hele land afrijden voor hij vol.“ Blomme wijst er ook op dat de grote distributeurs zich eerder richten op de aankoop van grote partijen biomelk uit het buitenland. „Die kunnen ze aankopen voor interessantere prijzen.“ De problemen van boer Blomme klinken Ignace Deroo bekend in de oren. Deroo is bioconsulent voor de Boerenbond. Hij begeleidt bedrijven die willen overschakelen naar biolandbouw. „En dat zijn er niet zo veel“, zegt hij.

„Op dit moment zijn in Vlaanderen 231 biobedrijven actief. In Wallonië zijn er dat 450. Het aantal stoppers en starters houdt elkaar in evenwicht: in 2004 waren er negentien instappers en twintig uitstappers.“

Toch merkt Deroo dat slechts heel weinig traditionele boeren ervoor kiezen de omschakeling te maken. „De instappers zijn meestal niet-boeren die er bewust voor kiezen de biolandbouwtoer op te gaan. Ze beginnen met groenten en fruit en richten zich in de eerste plaats naar de particuliere verkoop.“

Dat zo weinig traditionele boeren de overstap willen doen, heeft volgens Deroo vele oorzaken. „We merken inderdaad dat het enthousiasme over bioproducten sterk gedaald is. De berichten die de media halen, zijn vooral negatieve berichten: de consumptie van bioproducten daalt, terwijl het in het buitenland wel de goede kant uitgaat. Dat werkt niet inspirerend.“

„De meeste boeren krijgen vanuit hun omgeving - voederfabrikanten, dierenartsen - ook het

signaal dat ze beter niet naar de biosector overstappen. Dat zou hen alleen maar problemen opleveren. Je moet al een overtuigde doorduwer zijn om dan toch de stap te doen. Op de landbouwscholen wordt ook nauwelijks aandacht besteed aan de biologische landbouw." Deroo wijst ook naar structuur van de Vlaamse landbouw. „Dat blijft toch een zeer intensieve vorm met erg gespecialiseerde bedrijven, terwijl de biolandbouw alle aspecten van de landbouw willen integreren."

En dan zijn er nog de afzetmogelijkheden. „Bioboeren die zelf aan de particuliere klant leveren, hebben meestal geen problemen, maar als je afhankelijk bent van de grootdistributie, dan wordt het moeilijker. De aankopers van de grootwarenhuizen zijn toch in de eerste plaats economisch ingesteld. Ze verwachten ook een continue aanlevering van producten en dat is met de biolandbouw moeilijker. Een cruciaal moment is als het bedrijf te groot begint worden voor de particuliere markt en de stap moet doen naar grootdistributie. Een aantal bedrijven lost dat op door op het bedrijf zelf een soort van biodiscount te organiseren. Maar we merken dat zoiets pas mogelijk is als het bedrijf dicht bij een stad ligt en dus genoeg klanten kan trekken." Blomme weet nog niet welke richting hij verder zal uitgaan. Wordt hij opnieuw een volledige traditionele boer of kiest hij toch weer voluit voor de biolandbouw? „Ik zou het graag doen", zegt hij, „maar alles zal afhangen van de evolutie van de markt."

bron: De Standaard, 11/06/2005

Boerenbond én BioForum vinden het prettig werken met mij

MINISTER-PRESIDENT YVES LETERME (CD&V) WIL AF VAN 'SLOGANESKE BENADERINGEN' IN DE LANDBOUW

Als 'tsjeef' en gewezen Boerenbonder heeft Vlaams minister-president én landbouwminister Yves Leterme de perceptie niet mee bij de bioboeren en hun sympathisanten. 'Onterecht', zegt hij naar aanleiding van de Week van de Biologische Landbouw. 'In de landbouwsector wordt er vaak geredeneerd vanuit vooroordelen. We moeten daar van af. Ik meen het als ik zeg dat ik werk wil maken van de biolandbouw.'

Letermes beleidsnota over zijn plannen voor de landbouw telt welgeteld twee paragrafen over de biologische landbouw, die niet veel meer zeggen dan dat het actieplan van zijn voorganger, ex-minister Vera Dua van Groen!, wordt voortgezet. Er is één probleem: de vele inspanningen van Dua om gangbare boeren naar de biolandbouw te lokken zijn grandioos mislukt. Het areaal biolandbouw in Vlaanderen is voor het tweede jaar op rij gedaald en beslaat nu 0,51 procent. De doelstelling was om 5 procent te halen in 2004.

Zult u slagen waar uw groene voorganger is gefaald?

"Vlaanderen is internationaal een spijtige uitzondering inzake biolandbouw. Wij voeren het bestaande actieplan, dat een goed plan is, verder uit. Het beleid kan niet alles bepalen, er ligt een grote verantwoordelijkheid bij de sector. Die moet professioneler worden en minder versnipperd. Mijn vier beleidslijnen voor de landbouw – kwaliteit, innovatie, verjonging en samenwerking – zijn perfect toepasbaar op de biolandbouw.

Ze levert kwaliteit, dat is duidelijk door de smaak en de ecologische meerwaarde, en zelfs door de bijdrage aan de verantwoordelijkheidszin van de consument.

Ze trekt jonge mensen aan die niet uit een boerenfamilie komen. En het is een innovatieve sector, die de gangbare boeren kan inspireren met pakweg de mechanische onkruidbestrijding. Want het staat als een paal boven water dat de gangbare landbouw duurzamer moet worden. De biolandbouw kan de kleine sleepboot zijn voor de tanker. Maar dan moet bioboeren ophouden zich af te zetten tegen de gangbare boeren.

“Als ik mij één stoute opmerking mag permitteren over mijn voorgangers (de groene ex-ministers op Landbouw Vera Dua en Jef Tavernier, SD): zij deden teveel aan cliëntelisme.

Elke vzw, elke boer kreeg subsidies of werd zelfs in leven gehouden. Maar ook de biolandbouw moet zich waarmaken tegenover de internationale concurrenten.”

Er was het incident met de koepel Bioforum, die u verweet te snoeien in zijn werkmiddelen.

“Dat is een misverstand geweest dat is uitgeklaard.

Ik wil niet in een slachtofferrol vervallen, maar in het begin werd ik vanuit een bepaalde hoek (Leterme doelt op oppositiepartij Groen!, SD) afgeschilderd als een tiep die goed bevriend is met de Boerenbond en niet kon wachten om het mes te zetten in het groene beleid. Wel, dat is absoluut niet de bedoeling. Die stempel is onterecht.”

U bent natuurlijk ook lid geweest van het politiek comité van de Boerenbond, waarvan de voorzitter Noël Devisch woorden tekort komt om te zeggen hoe ‘prettig werken’ het wel is met u.

“Het verheugt mij dat de Boerenbond dat vindt. Maar vraag eens aan de nieuwe voorzitter van Bioforum (Marianne Vergeyle, oud-kabinetschef van diverse groene ministers, SD) of het prettig werken is met mij? Ik ben zeker dat ze daar positief op antwoordt.

Maar ik heb veel sympathie voor de Boerenbond. De landbouw moet winst halen uit kostenbeheersing, niet uit nog meer intensivering, want dat botst met duurzaamheid.

Er moet dus meer samenwerking komen en daarin heeft de Boerenbond een expertise, waardoor we snel tot resultaten kunnen komen.”

Het is niet daarom dat de Boerenbond scheef bekeken wordt. De organisatie is verantwoordelijk voor de industrialisering van de landbouw, die grote problemen meebrengt voor mens en milieu.

“Dat klopt, maar de intensivering is ook ingegeven door economische realiteiten. Onderschat de resultaten niet in het duurzamer maken van de gangbare landbouw. De boeren spuiten minder pesticiden want ge richter. Ik ben ook minister van Duurzame Ontwikkeling, hé!”

Bewijs eens met concrete initiatieven dat u de biolandbouw een warm hart toedraagt?

“Het biobudget gaat omhoog. Dit jaar is er 500.000 euro bij gekomen en volgend jaar hopen we er 800.000 euro bovenop te doen.

We hebben zopas geld vrijgemaakt voor de oprichting van een coöperatie van biomelkveehouders, die zo hun marktpositie versterken. In het verleden werd het actieplan teveel gebruikt om vele kleine projecten te betoelagen. Wij mikken op minder maar grotere projecten. Ik droom er ook van om de biolandbouw beter aan bod te laten komen aan de landbouwscholen en heb onderwijsminister Frank Vandenbroucke (SP.A) daarover aangesproken. Ook de naschoolse vorming over biolandbouw wordt nu ondersteund. En er komen onderzoeksprojecten.

“De sector weet dat ik er reëel werk van wil maken. Ik wil dat de biolandbouw opnieuw vooruitgaat en dat er een kruisbestuiving komt tussen gangbare en biolandbouw.”

U belooft communicatie naar het grote publiek. Mogen we binnenkort, naast de campagnes van de Vlam voor Vlaams vlees op televisie, een campagne verwachten voor bioproducten?

“Ik denk het wel, al kan ik door het statuut van de Vlam (Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing, SD) als minister niet zeggen wat ze moeten doen. De Vlam wordt gefinancierd met sectorbijdragen. Maar wij zullen instructies geven om meer aandacht te besteden aan bioproducten.”

Zou er niet beter iets veranderen aan die structuur? De biosector is klein, kan weinig bijdragen en kan dus geen invloed uitoefenen. Een vicieuze cirkel.

“De leiding van de Vlam beseft dat er, gezien de interesse van de consument voor bioproducten, aan sensibilisering gedaan kan worden.”

Kortom, alle kritiek van Groen! is onterecht.

“Dat is de rol van de oppositie, ik ken daar ook iets van. Wat mij gestoord heeft, is dat de kritiek gestoeld was op vooroordelen.”

Ook de SP.A zegt dat ze ‘regelmatig de meubelen moet redden in interkabinettenwerkgroepen’.

“Die partij leeft soms teveel van verklaringen.

Een voorbeeld: ik heb deze week grote moeite gehad om met de Vlaamse regering tot een standpunt te komen over de Europese hervorming van de suikermarkt.

Er werd door de SP.A een tegenstelling opgeworpen tussen het regeringsstandpunt en dat van Oxfam. Tot de SP.A tot haar eigen verbazing moest vaststellen dat die standpunten volledig overeenkomen. Die eerstegraadsredeneringen en sloganske benaderingen vanuit diverse hoeken over de landbouw zijn vaak onterecht.”

Letermes adviseur voor Landbouw, Joris Relaes, komt tussenbeide: “Ik kom uit de administratie en heb het actieplan voor de biolandbouw geschreven voor gewezen minister Dua. Nu voer ik het uit voor de minister-president. Dus...”

Leterme: “De werkelijkheid is veel genuanceerder.

Maar ja, dat is politiek, zeker?”

‘Het staat als een paal boven water dat de gangbare landbouw duurzamer moet worden

bron: De Morgen, 11/06/2005

Vierde eco-markt in de Abdij van 't Park op 11 september 2005

Op zondag 11 september 2005 organiseren de Vrienden van de Abdij van 't Park voor de vierde maal een ecologische markt op het centraal gelegen Hoeveplein. Op deze Open-Monumentendag verwachten wij veel bezoekers in de Abdij. Wij zorgen voor een café-terras en een passend muziekje.

De markt start rond 14 uur en loopt door tot 18 uur. We verwelkomen standhouders die ecologisch geteelde producten willen verkopen, maar ook verenigingen die actief zijn rond natuur en milieu en hun activiteiten voor een breed publiek willen bekend maken. We vragen geen standgeld; bij gunstige verkoop vragen we een kleine vrijwillige bijdrage voor onze projecten (domein- en natuurbeheer) op rekening nr. 431-0765771-23 (vermelding eco-markt).

Inschrijven bij Zeger Debyser, Vrienden van de Abdij van 't Park, 016/35 30 77, 016/33 21 83,
zegeer.debyser@med.kuleuven.be

bron : Vrienden van de Abdij van 't Park, 14/06/2005

De nieuwe Probila-Unitrab website is online!

Vanaf 15 juni 2005 is de nieuwe Probila website online! De website zit in een nieuwe kleedje en is duidelijker gestructureerd. U vindt er alle info op terug van op onze oude website, en nog veel meer!

Probila-Unitrab hoopt door deze vernieuwing niet alleen meer verwerkers en verdelers van biologische producten te kunnen bereiken, maar ook een betere dienst aan te bieden aan onze leden. Een speciale sectie is dan ook aan hen gewijd: « In de kijker » bespreekt om de veertien dagen een firma in detail. Deze vrijdag beginnen we met "Laiterie Walhorn", een firma die zich inzet voor de structurering van de verdeling van biologische melk in Wallonië.

Bij "Biogarantie" kan u terecht voor alle info over het Biogarantie en het Ecogarantie-logo en kan u tevens de verslagen nalezen van vorige vergaderingen.

Bij "activiteiten" komt u te weten welke infonamiddagen of ronde tafels wij voor u gepland hebben.

En er is nog veel meer, kijk maar eens rond !

De veertiendaagse digitale nieuwsbrief van Probila, de Newsflash, zal nog steeds gratis verstuurd worden naar leden en geïnteresseerden. Lay-out van website en newsflash zijn vanaf nu op elkaar afgestemd. In onze rubriek "actueel" op de website kan u terecht voor de laatste nieuwtjes in de biowereld. Uit deze artikels kiezen wij vervolgens de interessantste en belangrijkste studies, rapporten en nieuwsberichten die wij in de newsflash naar u toesturen. De eerste nieuwe newsflash wordt deze vrijdag verstuurd.

bron: Probila-Unitrab, 15/06/2005

Vlaamse groepsstand op Biofach

Voor het derde jaar op rij organiseert Export Vlaanderen in samenwerking met Probila-Unitrab een groepsstand voor biovoeding op Biofach (16-19/02/2006). Inschrijven kan tot 25/06/2005.

Meer info op <http://www.probila-unitrab.be/news.aspx?action=detail&id=12782>

bron: Probila-Unitrab, 13/06/2005

"Verkeerde voeding leidt tot depressie en ADHD"

Westerse voedingsgewoonten veroorzaken 'beschavingsziektes' als depressie, ADHD en chronische vermoeidheid (CVS), stelt de Vlaamse neuropsychiater Michael Maes in zijn boek 'Van Freud to Omega-3'. Volgens Mesa, die verbonden is aan de universiteit van Maastricht en de universiteit van Nashville, is een verstoord evenwicht tussen de essentiële vetzuren omega-3 en omega-6 in de hersenen en het bloed één van de belangrijkste en dieperliggende oorzaken van de ziektes. Hij pleit voor een nieuwe vorm van psychiatrie, waarin de voeding mee wordt aangepakt. In de westerse wereld kampt 15% van de bevolking met depressie, 7% van de kinderen heeft ADHD en 3% lijdt aan CVS. Tel je daarbij de mensen die lijden aan chronische pijn, stress, burn-out en angststoornissen, dan kom je aan 40% van de bevolking.

bron: Metro, 16/06/2005

Hoe geitenwollensokkenmerken volwassen werden

Fabrikanten van producten met een groen of gezond imago doen het goed. Ecover, producent van ecologische was- en reinigingsmiddelen, kende een forse omzetsijging en kondigde de bouw van een bijkomende productie-eenheid in Frankrijk aan. Ook sojavoedingsgroep Alpro investeert volop in capaciteitsuitbreiding. Die merken hadden in een ver verleden nog af te rekenen met een geitenwollensokkenimago, maar dat is voorbij. Ze hebben ook de modale consument kunnen verleiden.

Alternatief is helemaal in, lijkt het. Niet alleen wereldverbeteraars laden ecologische producten in hun winkelkarretje. Een koemelkallergie is geen voorwaarde meer om te genieten van een sojadesert en steeds meer niet-vegetariërs vervangen hun steak of koteletje al eens door een vleesvervanger. Het Britse Premier Foods, dat onlangs 256 miljoen euro neertelde voor de vleesvervanger Quorn, ziet gezondheidsbewuste vleeseters zelfs als belangrijke nieuwe doelgroep.

Ecover, producent van ecologische was- en reinigingsmiddelen, is een mooi Belgisch voorbeeld van die trend. 'Toen wij in 1980 als ietwat idealistisch project van start gingen, maakte niemand zich druk om de schadelijke effecten van schoonmaakproducten op het milieu', vertelt gedelegeerd bestuurder Michaël Bremans. 'Maar Ecover is uitgegroeid tot een volwassen bedrijf, met een omzet van 34 miljoen euro en 100 mensen op de loonlijst.' Het groeiende milieubewustzijn van de gewone consument is natuurlijk niet vreemd aan dat succes. 'Beperkte ons cliëntèle zich in de beginjaren tot de fanatieke groene jongens, dan is daar nu de 'lichtgroene' gebruiker bijgekomen, die niet zijn hele levensstijl wenst aan te passen, maar toch zijn steentje wil bijdragen aan een schoner milieu. De tijdsgeest heeft inderdaad in ons voordeel gespeeld. Maar toch hebben wij onze doorbraak vooral te danken aan 25 jaar hard werk.'

Ecover moest lange tijd opboksen tegen het hardnekkige vooroordeel dat ecologische schoonmaakproducten minder doeltreffend zouden zijn. 'Door te blijven investeren in onderzoek en ontwikkeling zijn wij gekomen tot een kwalitatief hoogstaand product dat de concurrentie met de klassiekers aankan', zegt Bremans. 'Bij testen op het vlak van vlekverwijdering halen wij niveaus die vergelijkbaar zijn met die van de A-merken.'

Eén merk

Een andere mythe die Ecover diende te ontkrachten, was die van de hoge prijs. 'De ingrediënten die wij gebruiken zijn inderdaad een stuk duurder dan de petrochemische stoffen die men in conventionele schoonmaakproducten terugvindt. Toch kunnen wij ons prijspeil handhaven op het niveau van de A-merken, vooral door het beperken van de marketinguitgaven', legt de gedelegeerd bestuurder uit. 'Terwijl de grote spelers voor iedere productlijn in hun schoonmaakgamma een andere merknaam gebruiken, verkopen wij al onze producten onder hetzelfde merk. Daardoor kunnen we flink wat besparen op verpakkingen. Voor een groot aantal producten gebruiken we dezelfde flessen. We zorgen er wel voor dat die verpakking aantrekkelijk oogt, en ook wat gebruiksgemak betreft doen we toegevingen.'

Tot eind jaren 1980 zette Ecover zijn producten uitsluitend af via de alternatieve winkels. 'We zijn leider in die markt en blijven dat kanaal sterk ondersteunen. Maar het gros van de aankopen van schoonmaakproducten gebeurt in de supermarkt en dus moesten we ook daar aanwezig zijn als we een bredere groep van consumenten wilden bereiken.'

Als klein, relatief onbekend bedrijf je producten in de rekken van de grootdistributie krijgen is niet vanzelfsprekend, geeft Bremans toe. 'Onze grootste afzetmarkt, goed voor de helft van de omzet, is het Verenigd Koninkrijk, waar we in alle supermarkten prominent aanwezig zijn. In

eigen land hebben we Colruyt en Delhaize kunnen overtuigen, en daar kunnen we mooie cijfers voorleggen. We voelen dat de distributeurs stilaan meer openstaan voor onze producten, maar het blijft toch knokken voor ons plaatsje op het rek. Zeker omdat we ons moeten meten met grote adverteerders met sterke merknamen.'

'Wij beschikken niet over de budgetten om tv-spots te maken, en zelfs als we het geld hadden, denk ik niet dat we voor die aanpak zouden kiezen', licht Bremans toe. Grootschalige reclamecampagnes passen eigenlijk niet bij onze filosofie. Het grootste deel van ons marketingbudget spenderen wij aan communicatie via de verkooppunten. Die bestaat vooral uit het verspreiden van folders waarin we de consument informeren over onze filosofie, de werking van ons bedrijf en de keuze van onze grondstoffen.'

Net als het cliëntèle is ook het personeelsbestand van Ecover diverser geworden. 'Je hoeft geen groene jongen te zijn om hier te werken. Enig milieubewustzijn is wel een voorwaarde, maar ook intern zijn er verschillende schakeringen van groen. En dat is goed, dat wakkert de discussie aan.' Al wordt het pleit altijd beslecht in het voordeel van het ecologische argument want aan de basisprincipes van het bedrijf wordt niet getornd. 'Daar is trouwens geen enkele reden toe. Onze resultaten bewijzen dat een ecologische ideologie perfect kan samengaan met economisch succes.'

Koemelk

Alternatief is misschien niet het woord dat bij u opkomt wanneer u denkt aan de sojaproducten van Alpro. 'Toch is het ooit begonnen in de geitenwollensokkensfeer', vertelt directeur Bernard Deryckere. Hij illustreert zijn bewering met een foto van de wel erg basic verpakking waarin het bedrijf tot enkele jaren geleden zijn sojamelk verkocht.

Alpro NV werd opgericht in 1980 als dochter van de Groep Vandemoortele, maar de interesse van het moederbedrijf voor sojaproducten gaat veel verder terug, legt Deryckere uit. 'In 1934 experimenteerde de groep al met sojabloem, in 1975 werd begonnen met de productie van sojamelk. Daarmee wilde het bedrijf een zuivelalternatief bieden voor mensen die allergisch waren aan koemelk. Slechts weinigen weten dat ook een maatschappelijke bekommernis aan de basis lag van de ontwikkeling van het product', zegt de Alpro-topman. 'Pionier Philippe Vandemoortele was er van overtuigd dat hij de honger in Afrika kon helpen te bestrijden met sojamelk als vervanger van koemelk.'

Met het merk Provamel, vervaardigd op basis van biologisch gekweekte sojabonen, veroverde Alpro eerst het kanaal van de natuurvoedingswinkels. Later volgden de supermarkten, waar het bedrijf met het merk Alpro soja 80 procent van zijn omzet genereert. Beide merken bieden een breed gamma, gaande van sojamelk en sojadrinks over alternatieven voor yoghurt tot desserts, ijsjes en culinaire producten. Die worden door een steeds grotere groep van consumenten gewaardeerd, leren we uit de cijfers. Alpro haalde in 2000 een Europese omzet van 100 miljoen euro. In 2004 was dat al 210 miljoen euro. 'Nochtans wordt het potentieel van de totale sojamarkt volgens bepaalde studies geschat op ongeveer 1 procent van de totale melkmarkt en beginnen sommige Europese markten al te vertragen', weet Deryckere.

Volgens Bernard Deryckere is die steile klim van Alpro de laatste jaren te danken aan een samenloop van factoren. 'Eerst en vooral zijn er de intrinsieke eigenschappen van soja - rijk aan proteïnen, vetarm, cholesterolvrij en 100 procent plantaardig - waarmee het een antwoord biedt op de verzuchtingen van de gezondheidsbewuste consument. Daarnaast zijn wij erin geslaagd producten te ontwikkelen die niet alleen gezond zijn maar ook lekker. Wij investeren permanent in onze productietechnieken, die ook onze kerntechnologie vormen, en werken onze recepten voortdurend bij, in functie van markstudies en consumentenonderzoeken. De misvattingen over de smaak van soja, die nog altijd bestaan, proberen we uit de wereld te helpen door proefsessies en een sterke aanwezigheid op het verkooppunt, dat laatste vooral in het natuurvoedingskanaal.

Alpro soja promoten we consistent bij het grote publiek, onder meer via above-the-line campagnes (advertenties en reclamespots in de media).'

Geen chemie

Een bijkomende verklaring voor het succes ziet Bernard Deryckere in de authentieke waarden die Alpro verdedigt. 'Consumenten zijn steeds gevoeliger voor ethische argumenten. Bij ons zijn eerlijke handel en duurzaam ondernemen geen loze begrippen. Wij kopen sojabonen rechtstreeks aan bij lokale boeren en betalen 10 procent meer dan de wereldmarktprijs. Dat stelt de boeren in staat om te investeren, terwijl wij op die manier verzekerd blijven van een kwalitatieve aanvoer. We proberen ook de milieu-impact van onze activiteiten te beperken en kiezen resoluut voor de meest milieuvriendelijke verpakkingen.'

Nu de sojabusiness een lucratieve markt is gebleken, proberen steeds meer spelers een graantje mee te pikken. Maar volgens Bernard Deryckere is de Europese positie van Alpro niet bedreigd. 'Wij hebben door 25 jaar ervaring met soja een technologische voorsprong opgebouwd die niemand kan inhalen. Door ons 100 procent natuurlijk productieproces onderscheiden wij ons van de concurrenten, die meer dan eens hun toevlucht nemen tot chemische processen, waardoor de meest heilzame eigenschappen van soja verloren gaan. En wees gerust, de kritische consument laat zich niet om de tuin leiden.'

bron: De Tijd, 15/06/2005

Belg vindt GGO-voedsel gevaarlijk

Europese opiniepeiling

Een meerderheid van de Belgen vindt genetisch gemanipuleerd voedsel onveilig. Dat blijkt uit een Europese opiniepeiling. 51 procent van de ondervraagde Belgen stemt in met de stelling 'voedsel gemaakt van genetisch gewijzigde organismen (GGO's) is gevaarlijk'. Slechts 17 procent gaat niet akkoord. De rest weet het niet.

Daarmee ligt België dicht bij het Europese gemiddelde. In de hele Europese Unie vindt gemiddeld 54 procent van de burgers genetisch gemanipuleerd voedsel gevaarlijk. In 18 van de 25 EU-landen vindt minstens de helft van de ondervraagden dat genetische gemanipuleerde voeding onveilig is. De kwestie ligt politiek gevoelig omdat Europa moet beslissen of het nog nieuwe genetisch bewerkte gewassen op de EU-markt toelaat.

De opiniepeiling polst ook naar de mening van de Europeanen over andere vragen in verband met wetenschap en ethiek. Een derde van de Europeanen vindt bijvoorbeeld dat het klonen van dieren voor wetenschappelijk onderzoek onder geen enkele omstandigheid kan. In België bedraagt dat percentage 24 procent. Als het gaat over het klonen van mensen, is 67 procent van de Belgen en 59 procent van de Europeanen onder alle omstandigheden tegen.

Belgen behoren tot de meer pessimistische Europeanen. 51 procent denkt dat de volgende generatie het slechter zal hebben dan de huidige. Het Europese gemiddelde bedraagt 34 procent. Tegenover het Europese gemiddelde zijn Belgen weinig bijgelovig. Slechts 27 procent van de Belgen gelooft dat bepaalde getallen geluk brengen. Europees gezien is dat 37 procent; van de Italianen kleef 61 procent dat bijgeloof aan.

bron: De Tijd, 14/06/2005

INTERNATIONAAL

EU gebruikt meer natuur dan het heeft

EU-inwoners gebruiken 2,2 keer meer natuur dan de Unie heeft. Vooral Afrika en Azië moeten daarom opdraaien voor bijvoorbeeld hout of luchtvervuiling. Per Europese inwoner is gemiddeld 4,9 hectare nodig voor energie, voeding en andere behoeften. Maar voor ieder is slechts 2,2 hectare beschikbaar, aldus het Wereld Natuur Fonds (WNF) maandag. Het WNF spreekt over een ernstig 'natuurtekort'. De natuurorganisatie adviseert Europese leiders dringend om de ecosystemen grondig te herstellen.

bron: Het Financieel Dagblad, 14/06/2005

EU - Dierwelzijn laat zich betalen

Europese consument is bereid extra voor dierwelzijn te betalen

Van de Europese consumenten zegt 57% bereid te zijn om meer te betalen voor voedingsmiddelen die beter zijn voor het welzijn van dieren. Dat blijkt uit een onderzoek dat in opdracht van de Europese Commissie is uitgevoerd. Europees commissaris Kyprianou voor Consumentenzaken bracht daarvan op 8 juni de resultaten naar buiten. Volgens het onderzoek meent 74% van de respondenten het welzijn van dieren te kunnen verbeteren via de producten die zij kopen. Slechts 19% gelooft dat dit niet mogelijk is.

De Europese consument is tevens van mening dat voedingsmiddelen die bijdragen aan het welzijn van dieren beter herkenbaar moeten zijn. De meeste consumenten vinden dat de etikettering op verpakkingen te wensen overlaat. Zo geeft 32% aan nog nooit informatie over de behandeling van dieren te hebben gezien en 19% slechts zelden. Ook vindt een meerderheid van de respondenten dat politici te weinig aandacht besteden aan het dierenwelzijn.

Eurocommissaris Kyprianou liet weten dat de Europese Commissie zal bestuderen hoe de burgers beter kunnen worden geïnformeerd. Hij wil ook nieuwe initiatieven nemen in verband met de etikettering.

bron: Biofood online, 16/06/05

EU-ministers leggen voedingsclaims wel aan banden

De Europese Commissie stelde in 2003 een verordening voor om te voorkomen dat de consument misleid wordt door termen als 'light', 'rijk aan vitaminen', 'vezelrijk' en 'zoutvrij'. Het Europees Parlement stemde op 26 mei tegen het voorstel, maar de Europese ministerraad van 3 juni volgde die stemming niet.

De Europese ministerraad scherpste gisteren de regels aan voor het gebruik van termen zoals "light" of "suikerarm". In tegenstelling tot het Europees Parlement vinden de ministers dat voedingsproducenten van tevoren toestemming moeten vragen een dergelijke term te gebruiken. Er komen ook voedingsprofielen die bepalen welke voeding als gezond gepromoot mag worden. Dat meldt Jim Lannoo in De Tijd.

De Europese verordening over de zogenaamde "voedingsclaims" moet het gebruik van voedings- en gezondheidsopschriften aan banden leggen. De tekst legt voorwaarden vast voor het gebruik van een twintigtal termen zoals "light", "rijk aan vitaminen", "vezelrijk" en "zoutvrij". De Europese Commissie stelde de verordening in 2003 voor om te voorkomen dat de consument misleid wordt door dergelijke termen.

Het Europees Parlement stemde vorige week over de verordening. Het parlement vond het niet nodig om voorafgaand toestemming te krijgen voor het gebruik van een voedingsclaim. Een loutere melding van het gebruik volstond voor de parlementsleden. Het halfroond schrapte ook het systeem van de zogenaamde "voedingsprofielen". Die profielen moeten voorkomen dat een product dat als gezond wordt gepromoot, te veel suiker, vet of zout bevat. Snoep dat

bijvoorbeeld veel suiker bevat, zou volgens de voedingsprofielen niet gepromoot mogen worden met het opschrift "vetarm".

De Europese ministers van Volksgezondheid moesten zich gisteren op hun beurt over de verordening uitspreken. Zij volgden de stemming in het Europees Parlement niet. De ministers keurden vrijdag unaniem een tekst goed die de voorafgaande toestemming en de voedingsprofielen weer invoert. De verordening moet voor een tweede lezing naar het Europees Parlement. Als dat bij zijn positie blijft, komt het mogelijk tot een ultieme bemiddelingsprocedure tussen de twee instellingen. De Europese Commissie, die het voorstel lanceerde, reageerde alvast tevreden op de stemming in de ministerraad.

bron: Probila-Unitrab, 13/06/2006

EU – Bio-ethic's market

Op zoek naar nieuwe klanten en/of leveranciers? Op de on line Bio-ethic's market vindt u vraag- en aanbodlijsten. U komt er ook in contact met collega's uit uw sector.

Inschrijven is gratis! Klik op <http://bourse.bio-ethic.com>

bron: Probila-Unitrab, 16/06/2005

NL - Biologisch bedrijfsleven gaat zelf onderzoek aansturen

Al jarenlang klinkt de klacht dat het onderzoek voor de biologische sector te ver van de praktijk af staat en dat vragen van boeren, handelaren of verwerkers niet of nauwelijks opgepakt worden. Het biologisch bedrijfsleven bepaalt voortaan zelf waar het onderzoek mee bezig gaat. Een nieuwe structuur voor de aansturing én de ontsluiting van het onderzoek, het Kennisnetwerk, gaat dat waarborgen. Het gaat hierbij vooral om onderzoek betaald door het ministerie van LNV.

De aansturing van onderzoek en onderwijs vindt voortaan plaats via werkgroepen, waar alle schakels van de keten vertegenwoordigd zijn. De leden van de werkgroep zitten er niet voor zichzelf maar voor een achterban. Intensief overleg met de achterban is dan ook essentieel zodat de werkgroepleden weten wat voor vragen voor onderzoek er leven in het veld en zodat andersom de achterban op de hoogte is van de voortgang en resultaten van het onderzoek.

De werkgroepen zijn onderverdeeld in productwerkgroepen per sector en sectoroverschrijdende themawerkgroepen. Daarnaast zijn er een aantal overige organisaties betrokken. Iedere werkgroep en organisatie kent naast de vertegenwoordigers uit de sector een algemeen aanspreekpunt in de vorm van een kennismanager die de vragen voor onderzoek aanmeldt bij de Commissie Kennis. Deze adviseert LNV over de onderzoeksprojecten. Vervolgens is de sector ook nauw betrokken bij de uitwerking en voortgang van de concrete projecten.

Zie voor meer informatie de Nieuwsbrief van Biologica op www.biofoon.nl

bron: Agriholland, 16/06/2005

NL - Recordaantal bioboeren voor Open Dagen

De landelijke Open Dagen bij de biologische boer en tuinder zijn dit jaar op 25 en 26 juni. Een weekend lang stellen een recordaantal van 220 biologische bedrijven hun deuren open voor het publiek. Met rondleidingen, proeverijen en kinderactiviteiten kunt u op een leuke manier kennismaken met de biologische landbouw en voeding.

Speciaal voor de Open Dagen heeft Milieudefensie op bijna veertig locaties fietstochten georganiseerd met pitstops op de boerderijen. Bij de winkels van de Natuurvoedings Winkel Organisatie kunnen de fietsers op zaterdag 25 juni een gratis rugzakje met hapjes en drankje ophalen voor onderweg.

Zie voor meer informatie en een lijst met deelnemers bij u in de buurt op www.biologica.nl

bron: Agriholland, 16/06/2005

NL - 'oude' groenTen

24 hectare Limburgs biologisch

'Oude' groenten, waaronder de pastinaak en schorseneer, zijn weer in zwang. Jan van der Zande en Bets van de Ven verbouwen ze op De Hooge Wyer, hun biologisch-dynamische boerderij in Noord-Limburg. Voordat in Nederland de aardappel op tafel kwam, at men in de regel pastinaak. De smaak is licht aromatisch zoet en wat anijsachtig.

Ook schorseneer is weer in. Deze zwarte wortel wordt ook wel asperge voor de arme man of keukenmeidenverdriet genoemd. Dat laatste omdat bij het schillen een kleverige substantie vrijkomt, die niet alleen je handen bruin kleurt, maar ook de pan en de schorseneer zelf. De smaak houdt het midden tussen asperge en artisjok.

De Hooge Wyer, 24 hectare groot, is een gemengd bedrijf waar de veeteelt in dienst staat van de landbouw. De zelfgefokte koeien leveren de mest voor de uitgestrekte groentevelden. Hierop worden ook knolvenkel, peulen, doperwten en andere groenten verbouwd. Voor eieren kun je er ook terecht. De legkippen, robuust van aard, leveren flink wat eieren op. Af en toe wordt er een koe geslacht en wordt het vlees in pakketten verkocht. De landgoedwinkel is van maandag tot en met zaterdag geopend van 10.00 tot 17.00 uur. Of, zoals Van de Zande zegt: 'Na het oogstwerk.'

bron: Het Financieele Dagblad, 16/06/2005

NL - Aantal aangeslotenen bij Skal neemt af

Skal, de organisatie die toezicht houdt op de biologische productie in Nederland, heeft in 2004 in totaal 4916 inspecties uitgevoerd. Daarvan vonden er 3040 plaats bij landbouwbedrijven. De overige inspecties vonden plaats bij verwerkende bedrijven. Gemiddeld werd een bedrijf vorig jaar tweemaal geïnspecteerd. Dat schrijft Skal in het Jaarverslag 2004 dat op 9 juni werd gepubliceerd.

Eind 2004 waren er 1456 landbouwbedrijven bij Skal aangesloten. Daarvan zaten er 81 in het eerste jaar van omschakeling. Gedurende 2004 traden er 150 bedrijven uit terwijl er zich 84 bedrijven aanmeldden.

Eind 2004 stond 48.155 hectare land onder toezicht van Skal. Hiervan bevond zich 2015 hectare in het tweede jaar van omschakeling. Daarnaast hielden de aangesloten bedrijven gezamenlijk zo'n 15.600 melkkoeien, bijna 15.000 melkgeiten, ruim 400.000 legkippen en ruim 25.000 vleesvarkens.

De meest voorkomende afwijkingen die Skal bij inspectie aantrof hadden betrekking op:

Het gebruik van niet toegestane voedermiddelen en/of toevoegingen;

Geen of onvoldoende ingangscontrole van het bedrijf zelf;

Gebruik van meer dan 170 kilogram stikstof per hectare uit dierlijke mest;

Biologische aanduidingen die niet aan voorschriften voldoen;

Geen gentechvrij-verklaring bij gebruik van gangbare producten.

Het complete Jaarverslag 2004 is te vinden op de website van Skal.

bron: Biofood online, 16/06/05

NL - Gentech bedreigt duurzame landbouw

Gentechnologie is al twintig jaar een belofte. Biologische landbouw heeft met zijn methode zonder chemische bestrijdingsmiddelen en kunstmest bewezen voordelen voor biodiversiteit, bodem en waterkwaliteit. Minister Cees Veerman van Landbouw wil in Nederland introducties van gentech toestaan, echter zonder garanties voor de biologische sector om gentechvrij te kunnen blijven produceren. Waarom moet Nederland in Europa voorop lopen, mede gezien de negatieve berichten over gezondheids- en milieueffecten? Donderdag beslist de Tweede Kamer. Wij pleiten voor een time-out.

India verbiedt de teelt van drie soorten genetisch gemanipuleerde katoen omdat het duurder bleek dan traditionele soorten, een lagere opbrengst leverde en de vermindering van bestrijdingsmiddelen gering bleek. Een uitgelekt geheim onderzoek van Monsanto wijst uit dat ratten met een gentech-maïsdieet afwijkingen vertonen aan bloed en nieren. Gentech zou het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen terugbrengen en het wereldvoedselvraagstuk oplossen. Deze berichten tonen het tegendeel.

De meest gebruikte toepassing van gentech is een gewas met een ingebouwde resistentie tegen het bestrijdingsmiddel Roundup, Zo kunnen boeren onbeperkt spuiten zonder dat hun maïs er onder lijdt. Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen hierdoor, na een lichte daling in de eerste jaren, juist toeneemt.

Een ander voorbeeld is Argentinië waar gentech-soja vanaf 2002 massaal is geïntroduceerd. De eerste jaren stegen de opbrengsten. Het minder giftige Roundup verving giftiger bestrijdingsmiddelen. Een gigantische monocultuur van gentech-soja was het gevolg. Inmiddels hebben telers last van resistente onkruiden waardoor ze het gebruik van bestrijdingsmiddelen weer moeten opvoeren. De marktprijs is gekelderde.

De plant is geen machine waarin je zomaar een onderdeel kunt veranderen. Toevoegen van een gen biedt geen structurele oplossing tegen ziekten of plagen. Een geneticus uit Wageningen bewees onlangs dat schimmels en bacteriën ook deze kunstmatig ingebouwde resistenties kunnen doorbreken.

Het wereldvoedselvraagstuk wordt niet opgelost door een tijdelijke productieverhoging. Ondervoeding hangt vooral samen met verdeling en met voedselzekerheid. Sterke afhankelijkheid van chemie, kunstmest en gentechzaden is slecht nieuws voor arme boeren.

Biologische bedrijven in India, Tanzania en Mexico halen vaak even hoge en soms zelfs hogere opbrengsten dan conventionele bedrijven, zonder kunstmest en chemie en zonder verlies aan bodemvruchtbaarheid. Juist door monoculturen ging de laatste veertig jaar al eenderde van het mondiale areaal landbouwgrond verloren! Dit plaatst een tijdelijke productieverhoging bij gentech in een ander perspectief.

Het draait donderdag in de Tweede Kamer over de vraag of Nederland voorop wil lopen met eigen afspraken en eigen gentechintroducties, wetend dat er plannen zijn om tot regelgeving op Europees niveau te komen. Daarnaast is het een richtinggevende keuze tussen de economische belofte van gentech, in het belang van enkele internationaal opererende bedrijven en onderzoeksinstituten, tegenover de economische en maatschappelijke waarde voor boeren en burgers van duurzame landbouw en voeding en behoud van biodiversiteit.

Bert van Ruitenbeek is directeur van Biologica, organisatie voor beleid en promotie biologische landbouw en voeding. Henk Verhoog is bio-ethicus Louis Bolk Instituut en lid van adviescommissie Genetische Modificatie Cogem.

bron: Het Financieele Dagblad, 14/06/2005

NL - Perspectief voor inzet endofyten in biologische bestrijding

Leden van de American Phytopathological Society (APS), een internationale wetenschappelijke organisatie van plantenwetenschappers, zien goede mogelijkheden voor het gebruik van endofyten als hulpmiddel in de bestrijding van diverse plantenziekten. Endofyten zijn schimmels, bacteriën of virussen die van nature in planten voorkomen, maar geen schade aanrichten. Door de planten in contact te brengen met endofyten blijken deze zich beter te wapenen tegen schadelijke organismen.

Wanneer een plant in contact komt met een endofyt reageert deze op een zelfde manier als wanneer het door een ziekteverwekker wordt belaagd. De plant brengt een reeks natuurlijke afweermechanismen in stelling. Hierdoor is de plant beter voorbereid op een infectie door een ziekteverwekkend organisme.

De APS houdt tijdens het jaarcongres van de organisatie van 30 juli tot 3 augustus in Austin in de Verenigde Staten een apart symposium over het gebruik van endofyten in biologische bestrijdingssystemen.

bron: Agriholland, 14/06/2005

NL - Afdekken biologische aardappel geeft minder phytophthora

Biologische aardappeltelers lopen minder risico op phytophthora als de telers de aardappelen afdekken. Onderzoeker Huub Schepers van het Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO) heeft dit onderzocht. Dankzij het afdekken van aardappelen kunnen biologische akkerbouwers de teelt van de aardappelen vervroegen. De aardappels kunnen vroeger geoogst worden en de piek van de phytophthora-infecties worden daardoor gemist, aldus Schepers.

Door de teelttechnische maatregel worden de telers wel met extra kosten geconfronteerd. Naast de kosten voor aanschaf van het plastic kost het tijd om het afdek materiaal over de aardappelen te leggen. Volgens Schepers kunnen de telers deze kosten eruit halen. "Als je je aardappelen kunt laten doorgroeien in plaats van dood te branden in verband met een zware phytophthora-infectie levert dat heel wat extra kilo's op", meent Schepers.

Ook de rassenkeuze is volgens Schepers belangrijk bij het voorkomen van phytophthora. "Het ras is een belangrijk wapen tegen phytophthora. Agria is het grootste biologische aardappelras, maar het is behoorlijk gevoelig voor de schimmelziekte. Biogold daarentegen is nog redelijk onbekend, maar is zeer resistent tegen phytophthora." Het onderzoek van PPO richt zich op 2 biologische rassen: Titta en Biogold.

Meer info: www.ppo.dlo.nl/ppo

bron: Agriholland, 16/06/2005

Zwitserland - ASI: Financier van de natuurbranche

De natuurbranche groeit. Voor de expansie is financiering nodig. Het Zwitserse Investment bedrijf ASI Nature Holding is een van de grote investeerders in natuurproducten. De ASI is naast financier ook producent en vermarkter. De ASI met zit in Luzern is een vermogensbeheerder NV en omvat een internationaal netwerk met een grote verscheidenheid

aan activiteiten.

Door de zakelijke contact met de Duitse natuurvoedingsfirma Rapunzel raakte de oprichter en directeur van de ASI overtuigd van de mogelijkheden van de biologische landbouw om een duurzame strategie van vermogensbeheer te realiseren.

Inmiddels is al 40 mil euro geïnvesteerd in land, bio-bedrijven, verwerking en deelname aan bedrijven. Sinds 1999 biedt de ASI Global in Noord- en Zuid Amerika, Australië, Hongarije en Roemenië uitgestrekte landerijen aan voor ecologische landbouw. Land wordt als lange termijn investering aanbevolen en bio-landbouw als veelbelovende groeisector gezien, volgens een imago-brochure van ASI.

In Europa heeft de ASI Nature Holding ecologische projecten in Frankrijk, Spanje, Roemenië en Hongarije. Waaronder een oliemolen, olijvenplantage, een kippenfarm op 600 ha, diverse gewas teelten en een schapenboerderij op 3000 ha.

Naast de investmentactiviteiten is de Holding actief in de verschillende keten in de natuurvoedingsbranche zoals Rapunzel, Basic, Supernatural en SuperBioMarkt.

Het kapitaal van ASI Nature Holding is gedeeltelijk afkomstig uit de Arabische Emiraten waar de directeur vroeger voor de Bank Credit Suisse gewerkt heeft. Investering van 'olie-geld' in natuurvoeding was even een discutabel onderwerp maar: het is positief en legitiem als geld uit de oude aardolie-economie de nieuwe ecologische economie steunt, was het commentaar.

www.bio-markt.info

bron: Biofood online, 16/06/2005

VS - Koffie: eerlijke en biologische geuren en smaken

In het juni-nummer van The Organic Standard verscheen een handig overzicht van organismen die de koffieproductie controleren. Wat gaat er schuil achter de labels 'fairtrade', 'Bird friendly', 'Rainforest Alliance certified', 'Utz Kapeh' en 'Common Codes of the Coffee Community'?

U kunt het volledige artikel als PDF downloaden van <http://www.probila-unitrab.be/uploads/TOSorganiccoffee.pdf>

bron: Probila-Unitrab, 16/06/2005

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is het informatiepunt voor de biologische landbouw en voeding, te consulteren op www.biotheek.be U kan de Biotheek ook een vraag stellen via 078 151 152 of mijnvraag@biotheek.be.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan petra.tas@bioforum.be. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1600 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de bioweek.

Aanmelden en uitschrijven kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp of via een eenvoudig mailtje aan biotheek@bioforum.be.

Oude nummers kunnen opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be.